

Потенціал збережено. Він працює

[Професор П. Качанов, завідувач кафедри АУТС]

#27-28 от 16.12.2005

Лауреати Державної премії України у галузі науки і техніки:

Товажнянський Л.Л.

Александров Є.Є.

Бойко А.В.

Бортовой В.В.

Гаркуша А.В.

Гриньов В.Б.

Качанов П.О.

Костенко Ю.Т.

Кошкін В.М.

Кравченко В.І.

Коліушко Г.М.

Любчик Л.М.

Нємченко Ю.С.

Сімсон Е.А.

Ткач Г.А.

Лауреати Державної премії України у галузі архітектури та будівництва:

Костенко Ю.Т.

Любієв А.Г.

Романовський О.Г.

Лауреати премії НАН України:

Сокол Є.І.

Махотіло К.В.

Лауреати премії ім. Ярослава Мудрого:

Александров Є.Є.

Марченко А.П.

Шеховцов А.Ф.

Заслужені працівники вищої школи України:

Товажнянський Л.Л.

Грабченко А.І.

Воронов В.Г.

Долбня В.Т.

Таран В.І.

Дабагян А.В.

Голоскоков Є.Г.

Заслужені діячі науки і техніки України:

Товажнянський Л.Л.

Александров Є.Є.

Шеховцов А.Ф.

Бойко Б.Т.

Івін Л.М.

Марченко А.П.

Капінос В.М.

Звання Заслуженого діяча науки і техніки було присвоєне 2005 року проректорові з наукової роботи НТУ „ХПІ”, професорові А. П. Марченку. У День науки України диплом Заслуженого діяча вручили А. П. Марченку губернатор Арсен Аваков та мер Володимир Шумілкин. Фото В. Русиновського.

Заслужені працівники народної освіти України:

Любчик М.А.

Домнін Ф.А.

Яковлев А.І.

Порошин С.М.

Заслужений працівник фізкультури та спорту України:

Любієв А.Г.

Заслужені винахідники України:

Кизилів В.У.

Євстратов В.О.

Серков О.А.

Ткач Г.А.

Заслужений машинобудівник України:

Хіцан В.Д.

Відмінники вищої школи:

Мілих В.І.

Данько В.Г.

Акімов Л.В.

Слабун І.О.

Ісаков Є.Л.

Жовдак В.О.
Кирєєв М.Г.
Аркатова В.В.

Потенціал збережено. Він працює

Кафедра автоматики та управління технічними системами існує в нашому університеті майже 60 років. Для вузу із 120-річною історією це може видатися замало, але за цей час кафедра підготувала 14 докторів та більш як 50 кандидатів технічних наук, не кажучи вже про те, що вона, як і вуз в цілому, зберегла традиції наукових шкіл дотепер...

Ця кафедра заснована у 1948 році і тоді отримала назву „Автоматика і телемеханіка”. У той час промисловість відчувала нагальну потребу у фахівцях в галузі автоматики і треба було не запізнитися на „потяг кібернетичного прогресу”, що набирає швидкість.

У нашому вузі на першому місці завжди було і буде навчання. А наука – це те підґрунтя, на якому стоїть якість та сучасний рівень підготовки фахівців. А викладачі з покоління у покоління „заражають” студентів науковим азартом. І такі студенти на початку великої перерви забігають до лабораторії, вмикають паяльник, а вже потім вітаються з присутніми. З азартом вчилися Льоня Дербунович та Юрко Раїсов (тепер професори кафедри), блискуче складав сесії Льоня Любчик, зараз він уже Леонід Михайлович, молодий доктор наук, професор, лауреат Державної премії.

За часів керівництва професора В.Г. Воронова кафедра пережила один з найкращих своїх періодів. Майже сто науковців, об’єм наукових досліджень – понад мільйон радянських рублів – зробили кафедру провідним підрозділом НДЧ інституту. Наукові інтереси мали декілька напрямків, кожен із яких мав право на самостійне існування.

Навіть сьогодні в світі ніхто точно не знає, як сушити деревину, чому в старовинних церквах деревина залишається нетлінною, чому Страдиварі та інші майстри для своїх скрипок користувалися сировиною після сушіння протягом трьох століть, які теплові режими здатні зберегти музичні властивості та стійкість деревини до тління? Ці запитання задавали собі науковці команди професора В.Г. Воронова, що вивчали управління теплоенергетичними процесами, і частково знаходили відповіді на них. Оборонцям рівномірність теплового поля у середині блока управління стратегічної ракетою була потрібна з тієї причини, що відхилення температури на соту частку градуса тягне за собою відхилення від цілі на цілий кілометр. Інституту монокристалів було необхідне обладнання для рівномірного витягування

монокристала з швидкістю 15 сантиметрів на місяць із суворою дотримкою температури 1200 градусів. Підприємства замовляли таке обладнання та отримували його.

Наукова лабораторія професора Л.В. Дербуновича (технічна діагностика) свої сили спрямувала на розробку методів та технічних засобів для пошуку дефектів у цифрових пристроях та локалізації їх знаходження. Вчені розробляли обладнання на замовлення підприємств Запоріжжя, Москви, Зеленограду. Лабораторія задовольняла потреби заводу ім. Малишева у вимірювачах крутячого моменту дизельних двигунів та в аналізаторах кількості пилу в повітрі, що поступає в двигун. Сьогодні інтереси наукової школи спрямовані на розробку сучасних цифрових пристроїв.

Системи управління станками з ЧПУ. Авіаційна промисловість відрізняється тим, що потребує виготовлення великої кількості деталей надзвичайно складної форми у невеликих кількостях. Тут у першу чергу була потреба у швидко програмованих станках. Нині працюючий професор Ю.А. Раїсов очолював розробку такого обладнання для всіх авіаційних заводів СРСР. Перед появою в небі нового літака проводиться корекція розмірів та форми деталей. Їх кількість досягає 50 тисяч. Скоротити на 2–3 роки появу нового літака дозволили розробки кафедри, завдяки яким своєчасно були освоєні літаки АН–22 „Антей”, АН–124 „Руслан”, АН–225 „Мрія”, ТУ–204 та декілька військових літаків.

У металургії та паперовій промисловості використовуються стани та паперововироблюючі машини розміром із багатоповерхівки, для нормальної роботи яких необхідна узгоджена робота багатьох двигунів. Обладнання для таких агрегатів проектувала та виготовляла наукова школа управління електроприводами Б.А. Фурмана. Про високий технічний рівень обладнання свідчить той факт, що лабораторія професора Б.А. Фурмана перша, а можливо і єдина в історії ХПИ, за один винахід, ефективність якого перевищувала 1 млн. Рублів СРСР, отримала від держави максимально передбачувану винагороду. Сьогодні цей напрямок очолює старший науковий співробітник В.М. Лещенко, науковці якого розробляють обладнання для нових дизель-поїздів.

В останні роки в науковій діяльності кафедри став головним такий напрямок, як розробка тренажерних комплексів. Тренажери являють собою внутрішнє обладнання танка з усіма приладами, кріслами екіпажу та іншим, що встановлено на рухомій платформі. Тренажер імітує звук пострілу, шум двигуна, тобто створює ілюзію знаходження у середині бойового танка. Тренажер виконує рухи, які відповідають маневрам на місцевості, яка набігає на механіка-водія на екрані комп'ютерного монітора. Під час з'їзду у глибокий ярк платформа спочатку зробить нахил круто вперед, а під час виїзду відкине екіпаж на бильця крісел. Груба помилка під час початку руху скінчиться поштовхом та мертвою тишею завмерлого двигуна. Танкіст, який не надів шолому, може добре запам'ятати мить пострілу завдяки ґулі на лобові, бо тренажер імітує віддачу від пострілу. Рельєф місцевості, де проводиться тренінг замовляє покупець. Сирієць замовить пустелю з барханами, пакистанець – гірський пейзаж, а для українця знімає нічого кращого за рідні краєвиди. Рух по кожному з цих рельєфів повинен відпрацьовуватися платформою тренажера. Демонстрація цих тренажерів на виставках сприяє популяризації військової служби. Школярі з інтересом спостерігають за діями екіпажу сучасного танку при маневруванні, стрільбах. Це начебто фільм наяву. За

підсумком науково-технічного конкурсу 2004 року тренажерні комплекси відзначені Державною премією, а лауреатом став автор цих рядків, який був співавтором комплексів. Сьогодні кафедра залучає до серйозної наукової роботи студентів, аспірантів, викладацький склад, науково-технічних співробітників і, як і вся країна, надолужує втрачений час. Традиції не померли і дають свої паростки. Науковий рівень кафедри відроджується, наявні результати дають на це світлі надії.

Стипендіати Кабінету Міністрів України:

Видатні вчені:

Богомолів С.І.

Капінос В.М.

Шеховцов А.Ф.

Долбня В.Т.

Таран В.І.

Любчик М.А.

Молоді вчені:

Аніщенко Г.О.

Данько Т.В.

Дзюбак Л.П.

Максименко Я.А.

Дьомін Д.О.

Бурлаєнко В.М.

Гаврилюк Ю.Р.

Ніконов О.Я.

Морачковська І.О.

Орехов С.В.

Кудояр (Ликова) О.Ю.

Тюпа І.В.

Коліушко Д.Г.

Ганжа А.М.